

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2517

[Total No. of Pages : 2

[4910]-11

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

**BL 101 : Foundation of Library & Information Science
(2008 Pattern)**

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Write answer in 50 words each (any three).

[15]

- a) Explain university library services.
- b) What is Public relations?
- c) Give importance of extension activities
- d) Explain role of RRRLF in development of Libraries.
- e) Explain functions of National Library of India.

Q2) Write answer in 100 words (any one)

[10]

- a) Explain objectives, functions & services of public library.
- b) Explain UNESCO Public Library Manifesto in detail.

Q3) Write answer in 300 words (any one).

[15]

- a) Explain Fourth Law of Library Science.
- b) Explain Library as a agency of Mass Communication.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2517

[4910]-11

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL 101 : Foundation of Library & Information Science

(2008 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे द्या (कोणतेही तीन) [15]

- अ) विद्यापीठ ग्रंथालयात देण्यात येणाऱ्या सेवा स्पष्ट करा.
- ब) जनसंपर्क म्हणजे काय?
- क) विस्तारीत सेवांचे महत्त्व सांगा.
- ड) ग्रंथालयाच्या विकासामध्ये RRRLF भूमिका स्पष्ट करा.
- इ) भारतीय राष्ट्रीय ग्रंथालयाची कार्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणतेही एक) [10]

- अ) सार्वजनिक ग्रंथालयाचे उद्दिष्ट्ये, कार्ये व सेवा स्पष्ट करा.
- ब) युनेक्सो सार्वजनिक ग्रंथालय जाहिरनामा सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणतेही एक) [15]

- अ) ग्रंथालय शास्त्राचा चौथा नियम स्पष्ट करा.
- ब) ग्रंथालये ही जनसंप्रेषणाचे प्रतिनिधी म्हणून कशी कार्ये करतात ते स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2518

[Total No. of Pages : 2

[4910]-12

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL 102 : Library Organization

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answer in 50 words each (any three).

[15]

- a) Explain the need of Book selection Policy.
- b) State various steps in acquisition of books.
- c) Mention the functions of GOC.
- d) Differentiate between stock verification and stock rectification.
- e) State characteristics of a Good Charging System.

Q2) Write answer in 100 words (any one)

[10]

- a) Explain advantages and disadvantages of acquiring periodicals directly from publishers.
- b) Discuss in detail any two stock verification methods.

Q3) Write answer in 300 words (any one).

[15]

- a) State and justify various columns you would suggest for a page in an Accession Register.
- b) Explain three card system of recording periodicals.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2518

[4910]-12
B. Lib. I. Sc. (Semester - I)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL 102 : Library Organization
(2008 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
-

- प्रश्न 1) 50 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) [15]
- अ) ग्रंथ निवड धोरणाची आवश्यकता विशद करा.
ब) ग्रंथ उपार्जनातील विविध पायऱ्या नमूदा करा.
क) गुड ऑफिसेस कमिटीची (GOC) कार्ये लिहा.
ड) ग्रंथ मोजणी (Stock Verification) आणि ग्रंथ पडताळणी (Stock Rectification) यातील फरक स्पष्ट करा.
इ) चांगाचा देवेघेव पध्दतीची वैशिष्ट्ये सांगा.
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणतेही एक) [10]
- अ) प्रकाशकामार्फत नियतकालिके उपार्जित करण्याचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.
ब) ग्रंथ मोजणीच्या कोणत्याही दोन पध्दतींचे सविस्तर चर्चा करा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणतेही एक) [15]
- अ) दाखलनोंद वहीमध्ये कोणते रकाने असावेत ते सांगून त्यांची आवश्यकता स्पष्ट करा.
ब) नियतकालिकांच्या नोंदणीची त्रिपत्र पध्दती स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2519

[Total No. of Pages : 2

[4910]-13

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-103 : Reference Service

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each (any three) :

[15]

- a) Define Reference Service.
- b) Enumerate different search techniques.
- c) Explain 'Fact Finding' type question.
- d) Explain concept of Referral service.
- e) What are reference sources?

Q2) Answer in 100 words (any one) :

[10]

- a) Explain the qualities of good reference librarians?
- b) What is Reference Interview? Explain Reference Interview Technique in Reference section.

Q3) Answer in 300 words (any one) :

[15]

- a) Define Reference Service and explain how it is Provided in Public Library.
- b) What are reference questions? Explain reference questions with relevant sources.

Total No. of Questions : 3]

P2519

[4910]-13
B. Lib. I. Sc. (Semester - I)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL-103 : Reference Service
(2008 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दात उत्तर लिहा. (कोणतेही तीन) [15]
- अ) 'संदर्भ सेवेची' व्याख्या द्या.
- ब) विविध 'शोध व्यूह रचना' (search techniques) ची यादी द्या.
- क) वस्तुस्थिती विषयक शोध प्रकारचे प्रश्न काय ते स्पष्ट करा.
- ड) 'रेफरल सेवा' संकल्पना स्पष्ट करा.
- इ) संदर्भ साहित्य म्हणजे काय?
- प्रश्न 2) 100 शब्दात उत्तर लिहा (कोणताही एक) [10]
- अ) चांगल्या संदर्भ ग्रंथपालाकडे कोणते गुण असावेत? स्पष्ट करा.
- ब) संदर्भ मुलाखत म्हणजे काय? संदर्भ प्रश्नांचे प्रकार समर्पक संदर्भ साधनासह स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दात उत्तर लिहा (कोणताही एक) [15]
- अ) संदर्भ सेवेची व्याख्या सांगून सार्वजनिक ग्रंथालयातून ती कशा प्रकारे दिली जाते ते स्पष्ट करा.
- ब) संदर्भ प्रश्न काय आहेत? संदर्भ प्रश्नांचे विविध प्रकार समर्पक संदर्भ साधनासह स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2520

[Total No. of Pages : 2

[4910]-14

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 104 : Information Science

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answer in 50 words each (any three).

[15]

- a) State features of secondary information sources.
- b) Explain the concept of Documentation Work.
- c) State usefulness of Internet as an Information Source.
- d) What is meant by Tertiary Information Sources?
- e) Explain advantages of Electronic Information Sources.

Q2) Write answer in 100 words (any one)

[10]

- a) Explain with examples, nature and importance of secondary information sources.
- b) Discuss with examples various approaches to Information.

Q3) Write answer in 300 words (any one).

[15]

- a) Explain with diagram the information transfer chain.
- b) Define Documentation and explain nature of Documentation work and Documentation Service.

Total No. of Questions : 3]

P2520

[4910]-14
B. Lib. I. Sc. (Semester - I)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL - 104 : Information Science
(2008 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]

- अ) द्वितीयक माहिती साधनांची वैशिष्ट्ये विशद करा.
- ब) प्रलेखन कार्याची संकल्पना स्पष्ट करा.
- क) माहिती साधन म्हणून इंटरनेटची उपयुक्तता विशद करा.
- ड) तृतीयक माहिती साधने म्हणजे काय?
- इ) इलेक्ट्रॉनिक माहिती साधनांचे फायदे स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणतेही एक) [10]

- अ) द्वितीयक माहिती साधनांचे स्वरूप आणि महत्व सोदाहरण स्पष्ट करा.
- ब) माहितीचे विविध दृष्टिकोन उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणतेही एक) [15]

- अ) माहिती हस्तांतराची शृंखला (Information Transfer Chain) आकृतीसह स्पष्ट करा.
- ब) प्रलेखनाची व्याख्या देऊन प्रलेखन कार्य आणि प्रलेखन सेवांचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2521

[Total No. of Pages : 2

[4910]-15

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -105 : Knowledge Organisation - A (Theory)

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each (any three) :

[15]

- a) Explain three planes of classification.
- b) State the advantages of classification.
- c) Explain the elements of call Number.
- d) Write a note on Index of classification Scheme.
- e) Compare Inductive Logic and Deductive logic.

Q2) Answer in 100 words (any one) :

[10]

- a) What is Notation? Explain the qualities of a good notational system.
- b) Explain needs and functions of library classification.

Q3) Answer in 300 words (any one) :

[15]

- a) Explain special features of Book Classification.
- b) Describe in detail various modes of formation of subjects.

Total No. of Questions : 3]

P2521

[4910]-15
B. Lib. I. Sc. (Semester - I)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL-105 : Knowledge Organisation - A (Theory)
(2008 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]
- अ) वर्गीकरणाचे तीन स्तर कोणते ते स्पष्ट करा.
- ब) वर्गीकरणाचे फायदे नमूद करा.
- क) बोधांकाचे घटक स्पष्ट करा.
- ड) वर्गीकरण पध्दतीच्या निर्देशावर टीप लिहा.
- इ) आगम तर्कशास्त्र व निगम तर्कशास्त्र याची तुलना करा.
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणतेही एक) [10]
- अ) चिन्हांकन म्हणजे काय? चांगल्या चिन्हांकनाचे गुणधर्म स्पष्ट करा.
- ब) ग्रंथ वर्गीकरणाची गरज व कार्ये स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणतेही एक) [15]
- अ) ग्रंथ वर्गीकरणाची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ब) विषय निर्मितीच्या विविध प्रकारांचे सविस्तर वर्णन करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2522

[Total No. of Pages : 2

[4910]-16

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -106 : Document Description - A (Theory)

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each (any three).

[15]

- a) What is meant by 'OPAC'.
- b) What are the functions of Added Entries.
- c) Explain the importance of Title page.
- d) Explain the role of catalogue in library.
- e) Explain the concept of "Imprint" and state the components of imprint.

Q2) Write answer in 100 words (any one)

[10]

- a) Bring out the difference between 'Bibliography' and Library catalogue'.
- b) What are objectives and functions of library catalogue?

Q3) Write answer in 300 words (any one).

[15]

- a) Write a detail essay on organization of cataloguing department in a library.
- b) What is physical form of Library catalogue? Discuss the various physical form of Library catalogue.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2522

[4910]-16
B. Lib. I. Sc. (Semester - I)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL-106 : Document Description - A (Theory)
(2008 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]

अ) औपॅक (OPAC) म्हणजे काय?

ब) पूरक नोंदीचे कार्ये सांगा.

क) शीर्षक प्रष्टाचे महत्व स्पष्ट करा.

ड) तालिकेचे ग्रंथालयातील भूमिका स्पष्ट करा.

इ) “इम्प्रींट” ही संकल्पना स्पष्ट करून त्याचे घटक सांगा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणताही एक) [10]

अ) ‘ग्रंथसूची’ व ‘ग्रंथालय’ तालिका यांतिल फरक दाखवा.

ब) ग्रंथालय तालिकेचे उद्देश व कार्ये कोणते ते सांगा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणताही एक) [15]

अ) ग्रंथालयातून ग्रंथालय तालिका विभागाच्या आयोजना वर सविस्तर निबंध लिहा.

ब) ग्रंथालय तालिकेचे भौतिक स्वरूप म्हणजे काय? तसेच ग्रंथालय तालिकेचे भौतिक स्वरूपांच्या विविध स्वरूपांची चर्चा करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2523

[Total No. of Pages : 2

[4910]-17

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-107 : Information Technology : Basics (Theory)

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Answer in 50 words each (any three).

[15]

- a) Write a short note on WINDOWS.
- b) Write functions of CPU.
- c) Explain the concept of Library Network.
- d) State basic features of MS-Office.
- e) Explain different types of computers.

Q2) Answer in 100 words (any one)

[10]

- a) What is Internet? Explain how internet is useful in Library and information centers.
- b) Explain different generations of computer.

Q3) Answer in 300 words (any one).

[15]

- a) What is an operating system? Describe in detail the features of LINUX operating system.
- b) State advantages of Library Computerisation? Explain how computers can be used in circulation section.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2523

[4910]-17

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-107 : Information Technology : Basics (Theory)

(2008 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा: (कोणतेही तीन) [15]

- अ) विंडोज वर थोडक्यात टीप लिहा.
- ब) सीपीयू (CPU) ची कार्ये लिहा.
- क) ग्रंथालय जाळे ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- ड) एम एस ऑफिसची मूलभूत वैशिष्ट्ये सांगा.
- इ) संगणकाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा: (कोणतेही एक) [10]

- अ) इंटरनेट म्हणजे काय? ग्रंथालय आणि माहिती केंद्रांमध्ये इंटरनेट कसे उपयोगी राहिल याचे वर्णन करा.
- ब) संगणकाच्या वेगवेगळ्या पिढ्या स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा: (कोणतेही एक) [15]

- अ) ऑपरेटिंग सिस्टिम म्हणजे काय? लिनक्स ऑपरेटिंग सिस्टिमच्या वैशिष्ट्यांचे सखोल वर्णन करा.
- ब) ग्रंथालय संगणकीकरणाचे फायदे सांगून देवघेव विभागामध्ये संगणकाचा उपयोग कसा करता येतो ते स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2524

[Total No. of Pages : 2

[4910]-21

B. Lib. I. Sc. (Semester - II)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL- 201 : Library Systems
(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Answer in 50 words each (any three):

[15]

- a) State the functions of Academic Library.
- b) List the objectives of UNESCO.
- c) Explain the concept of Library consortia.
- d) Explain copyright Act.
- e) Explain need of Resource Sharing.

Q2) Answer in 100 words (any one):

[10]

- a) Explain principles of Library Legislation.
- b) Explain objectives, functions, publications of RRRLF.

Q3) Answer in 300 words (any one):

[15]

- a) Explain the various forms of Resource Sharing.
- b) Describe the nature of services of special libraries.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2524

[4910]-21
B. Lib. I. Sc. (Semester - II)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL- 201 : Library Systems
(2008 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]
- अ) शैक्षणिक ग्रंथालयाची कार्ये स्पष्ट करा.
- ब) युनेक्सोच्या उद्दिष्ट्यांची यादी लिहा.
- क) ग्रंथालय संघ ही संज्ञा स्पष्ट करा.
- ड) कॉपीराईट ॲक्ट स्पष्ट करा.
- इ) साधनांच्या वाटणीची गरज स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) [10]
- अ) ग्रंथालयीन कायद्याची तत्वे स्पष्ट करा.
- ब) RRRLF ची उद्दिष्ट्ये, कार्ये, व प्रकाशने सविस्तर लिहा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) [15]
- अ) साधनांची वाटणीची निरनिराळी स्वरूपे (Forms) लिहा.
- ब) विशेष ग्रंथालयांच्या सेवेच्या स्वरूपाचे वर्णन करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2525

[Total No. of Pages : 2

[4910]-22

B. Lib. I. Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL- 202 : Library Management

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Write answer in 50 words each (any three):

[15]

- a) State the need for preservation of library materials.
- b) State functions of library committee.
- c) List the contents of library Annual Report.
- d) Explain the concept of HRM.
- e) Write a note on library statistics.

Q2) Write answer in 100 words (any one):

[10]

- a) State various types of budgets and describe zero-based budgeting.
- b) Explain need for Rules and Regulations in a library. Prepare Rules and Regulations for a newly established library.

Q3) Write answer in 300 words (any one).

[15]

- a) Define Management and explain in detail various functions of management.
- b) Define Book Binding and explain various methods of binding books.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2525

[4910]-22
B. Lib. I. Sc. (Semester - II)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL- 202 : Library Management
(2008 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा: (कोणतेही तीन) [15]

- अ) ग्रंथालय वाचनसाहित्य जतनाची गरज नमूद करा.
- ब) ग्रंथालय समितीची कार्ये नमूद करा.
- क) ग्रंथालयाच्या वार्षिक अहवालामध्ये समाविष्ट करण्यासाठी घटकांची यादी द्या.
- ड) एच.आर.एम. (HRM) ची संकल्पना स्पष्ट करा.
- इ) ग्रंथालय सांख्यिकी वर टीप लिहा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा: (कोणतेही एक) [10]

- अ) अर्थसंकल्पाचे विविध प्रकार सांगून शून्यधारित अर्थसंकल्पाचे वर्णन करा.
- ब) ग्रंथालय नियमांची आवश्यकता सांगून नविन स्थापन झालेल्या ग्रंथालयासाठी नियमावली तयार करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा: (कोणतेही एक) [15]

- अ) व्यवस्थापनाची व्याख्या सांगून व्यवस्थापनाच्या विविध कार्यांची सखोल चर्चा करा.
- ब) ग्रंथ बांधणीची व्याख्या सांगून ग्रंथ बांधणीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2526

[Total No. of Pages : 2

[4910]-23

B. Lib. I. Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-203 : Reference Sources

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Answer in 50 words each (any three).

[15]

- a) Write a note on Gazetteer.
- b) Define Bibliographic control.
- c) State the criteria for evaluation of dictionary.
- d) Write usage of Reference Books.
- e) What is Database? Give example.

Q2) Answer in 100 words (any one)

[10]

- a) Define 'User education'? Explain its need in academic library.
- b) What are year books? Evaluate any one year book of your choice.

Q3) Answer in 300 words (any one).

[15]

- a) What is Bibliography? Explain its role in achieving Bibliographic control.
- b) What are electronic reference sources? Discuss its features giving examples.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2526

[4910]-23

B. Lib. I. Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-203 : Reference Sources

(2008 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]

अ) गॅझेटियर म्हणजे काय? टीप लिहा.

ब) 'सूचीय नियंत्रण' स्पष्ट करा.

क) शब्दकोशाच्या मूल्यमापनाचे निकश सांगा.

ड) संदर्भ ग्रंथाचा उपयोग लिहा.

इ) डेटाबेस म्हणजे काय? उदाहरण द्या.

प्रश्न 2) प्रत्येकी 100 शब्दांत उत्तर द्या. (कोणताही एक) [10]

अ) 'उपयोजक प्रशिक्षण' ची व्याख्या द्या? शैक्षणिक ग्रंथालयात उपयोजक प्रशिक्षणांची गरज स्पष्ट करा.

ब) वार्षिक म्हणजे काय? तुमच्या पसंदिचे एका वार्षिकाचे मूल्यमापन करा.

प्रश्न 3) प्रत्येकी 300 शब्दांत उत्तर द्या. (कोणतेही एक) [15]

अ) 'ग्रंथसूची' म्हणजे काय? सूचीय नियंत्रणांत त्यांची भूमिका स्पष्ट करा.

ब) 'इलेक्ट्रॉनिक माहिती साधन' म्हणजे काय? त्यांच्या वैशिष्ट्यांची उदाहरणा सहित चर्चा करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2527

[Total No. of Pages : 2

[4910]-24

B. Lib. I. Sc. (Semester - II)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
Organization of Information & Services
Documentation Techniques & Services
(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each (any three).

[15]

- a) Write the objective of SENDOC.
- b) Write a note on PRECIS.
- c) State the need for Translation Service.
- d) State the uses of citations.
- e) State the advantages of micrographic services.

Q2) Answer in 100 words (any one)

[10]

- a) What is meant by post-co-ordinate Indexing system? Explain its features with example.
- b) What are the services provided by NISCAIR. Explain in brief.

Q3) Answer in 300 words (any one).

[15]

- a) Write a detailed note on INIS.
- b) What is SDI? Explain the various steps in providing SDI.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2527

[4910]-24

B. Lib. I. Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

Organization of Information & Services

Documentation Techniques & Services

(2008 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]
- अ) 'सेनडॉक' (SENDOC) ची उद्दिष्टे लिहा.
- ब) प्रेसीसवर (PRECIS) टीप लिहा.
- क) अनुवाद सेवेची आवश्यकता सांगा.
- ड) सायटेशन चे फायदे सांगा.
- इ) मायक्रोग्राफिक सेवांचे फायदे सांगा.
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [10]
- अ) पश्चात समन्वय निर्देशन पद्धती म्हणजे काय? त्याचे वैशिष्ट्ये सोदाहरण स्पष्ट करा.
- ब) 'निस्केअर' (NISCAIR) द्वारा कोणत्या सेवा दिल्या जातात? स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [15]
- अ) इनिसवर (INIS) सविस्तर टीप लिहा.
- ब) 'निवडक माहिती प्रसारण सेवा' म्हणजे काय? निवडक माहिती प्रसारण सेवा देण्यातील विविध पायऱ्या स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2528

[Total No. of Pages : 2

[4910]-25

B. Lib. I. Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-205 : Knowledge Organisation : B (Theory)

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each: (any three).

[15]

- a) Write a note on fundamental category 'Matter'.
- b) List the canons for characteristics.
- c) What are rounds and levels?
- d) State any five differences between freely faceted and Enumerative scheme of classification.
- e) Write a brief biography of Melvil Demey.

Q2) Write answer in 100 words: (any one)

[10]

- a) Explain the standard subdivisions in Demey Decimal classification.
- b) Explain with examples canons for Notation.

Q3) Write answer in 300 words: (any one).

[15]

- a) Write a detail note on universal decimal classification.
- b) Explain five fundamental categories in colon classification.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2528

[4910]-25

B. Lib. I. Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL 205 : Knowledge Organisation : B (Theory)
(2008 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]

अ) मूलभूत 'वस्तू' पैलूवर टीप लिहा.

ब) गुणलक्षण सूत्रांची यादी द्या.

क) फेरे व पातळ्या म्हणजे काय ?

ड) विश्लेषण-संश्लेषणात्मक व परिगणात्मक वर्गीकरण पध्दतीतील कोणतेही पाच फरक सांगा.

इ) मेलव्हील ड्युई यांची थोडक्यात चरित्रात्मक माहिती द्या.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [10]

अ) दशांश वर्गीकरण पध्दतीतील सामान्य उपविभागांच्या तक्त्यांचे स्पष्टीकरण लिहा.

ब) चिन्हांकनाचे सूत्रावर सोदाहरण टीप लिहा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [15]

अ) युनिव्हर्सल डेसिमल वर्गीकरण पध्दतीवर सविस्तर टीप लिहा.

ब) कोलन वर्गीकरण पध्दतीतील पाच पैलू सूत्रांची स्पष्टीकरण द्या.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2529

[Total No. of Pages : 2

[4910]-26

B. Lib. I. Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

Document Description : B (Theory)

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Write answers in 50 words (any three).

[15]

- a) State the functions of subject catalogue.
- b) Write a short note on classified catalogue code.
- c) What is meant by Heading to a catalogue Entry of AACR-2
- d) Write a note on Hindu given name.
- e) Write a note on (LCSH) Library of Congress Subject Heading List.

Q2) Write answer in 100 words (any one)

[10]

- a) Write a essay on union catalogue.
- b) Write a detail note on Book Index Entry.

Q3) Write answers in 300 words (any one).

[15]

- a) What is Metada? State the different between Library catalogue and Metadata.
- b) Explain the process of deriving the subject according to classified catalogue code with an example.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2529

[4910]-26
B. Lib. I. Sc. (Semester - II)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
Document Description : B (Theory)
(2008 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]

- अ) विषय तालिकेचे कार्ये सांगा.
- ब) वर्गीकृत तालिकासंहितेवर थोडक्यात टीप लिहा.
- क) ऐ.ऐ. सी. आर.2 नुसार तालिकेच्या नोंदिचे शीर्षक म्हणजे काय ते सांगा.
- ड) हिंदु व्यक्ती नाम वर टीप लिहा.
- इ) लायब्ररी ऑफ काँग्रेस सब्जेक्ट हेडिंग्ज लिस्ट वर टीप लिहा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [10]

- अ) संघतालिकेवर निबंध लिहा.
- ब) ग्रंथदर्शक नोंदीवर सविस्तर टीप लिहा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [15]

- अ) मेटाडाटा म्हणजे काय? ते सांगून ग्रंथालय तालिका व मेटाडाटा मधील फरक स्पष्ट करा.
- ब) वर्गीकृत तालिका संहितेनुसार विषय शिर्षक तयार करण्याच्या पध्दती सहउदाहरण स्पष्ट करा.

